

Våren är äntligen här! Solen strålar och fåglarna kvittrar, och luften är full av liv och energi. Det är en tid då allt vaknar till liv efter den kalla vintern, och det känns som om allt är möjligt. Det är en tid för förnyelse och förändring, och vad kan vara bättre än att våga prova något nytt?

Många av oss har en tendens att fastna i våra gamla vanor och rutiner, och ibland kan det kännas som om vi sitter fast i samma gamla hjulspår. Men våren är en perfekt tid att bryta och våga prova något nytt. Kanske är det att ta en ny kurs, starta ett projekt, eller bara se fram emot allt som ligger framför oss och utifrån det ge sig ut på en spännande resa.

En annan sak som är viktig under våren är dans och musik. Vi har alla hört uttrycket "rörelse är liv". Att dansa och röra på sig är inte bara en härlig och rolig aktivitet, det är också bra för kroppen och sinnet. Dans kan hjälpa till att minska stress och ångest, öka självförtroendet och förbättra balansen och koordinationen. Det är också ett bra sätt att träffa nya människor och få nya vänner.

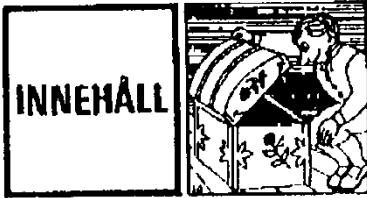
Så varför inte ta tillfället i akt extra mycket nu och kanske prova på lite nya danser, testa om du kan få ljud i det där instrumentet som ligger hemma eller passa på att delta i en viskurs. Oavsett vad du väljer att göra, kommer det att vara en upplevelse för både kroppen och själen.

Så, kära läsare, låt oss välkomna våren med öppna armar och en öppen inställning till nya upplevelser och möjligheter. Du har chansen vid flera tillfällen den här våren bara genom distriktets arrangemang såsom Spelmansstämman med både musik, visor och dans den 6 maj. På Nationaldagen en månad senare då det sjuder av liv på Gräfsnäsgården. Dessutom kan du besöka musikcaféet i Annexet på Gräfsnäsgården den 26 mars när det blir prova på dans och köp en våffla när ett av folkdanslagen bjuder in. Eller njut av spelmansmusik när spelmansförbundet dukar upp fika och underhåller den 16 april.

Kom också ihåg att i år har du chansen att få uppleva något alldeles extra, där du både kan delta som deltagare eller som funktionär när Nordens alla barn träffas under BARNLEK i Lerum 12-15 juli! Det är en tid för att prova och för att njuta av allt som livet har att erbjuda. Dansa, sjung och ha kul - det är det livet handlar om!

/Maria Thorson
Redaktör och ansvarig utgivare

Skytteln den går.....	1
Temaartikel.....	3
Sektionsnytt	12
Barn- och ungdom.....	12
Dräktsektionen	12
Vad är på G...	14
Nationaldagen 6 juni 2023	14
Dans och Musikkalendarie!.....	14
Planetafestivalen.....	15
Ordförande har ordet...	16
Föreningsnytt.....	17
Göteborgs National Dans	
Sällskap	17
Heimdal	18
Kongahälla	19
Letsegården	20
National	22
Polskedanslaget	23
Skjortor och Särkar	
Polskesnurren	24
Victoria.....	25
Vad har hänt.....	29
Jubileumsfesten	32
Vecka 3 – en härlig vecka med mycket aktiviteter och möjligheter att träffas!.....	32
Boktips!.....	34
Minnesord	36
Vävans tider.....	37
Mina Folkdansvänner	38
Händer på RIKS.....	39
PS från DS.....	39
Redaktionellt.....	40

**Kommande viktiga datum inom
Folkdansringen Göteborg:**

Ombudsmöte
25 april

Styrelsemöte
27 mars

Barnlek 12–15 juli i Lerum

Manusstopp för Vävan
21 augusti 2023

**Styrelsen för Folkdansringen
Göteborg tackar alla funktionärer
som välvilligt har arbetat för
distriktet under 2022**

Funktionsadresser

- ordf.goteborg@folkdansringen.se
(Jane Åberg)
- viceordf.goteborg@folkdansringen.se
(Ursula Scoting)
- kassor.goteborg@folkdansringen.se
(Berit Wallsten)
- sekr.goteborg@folkdansringen.se
(Lena Hedborg)
- protokollsekr.goteborg@folkdansringen.se
(Matilda Utter)
- infoledamot.goteborg@folkdansringen.se
(Lena Hedborg)
- lokalordf.goteborg@folkdansringen.se
(Magnus Ewaldz)
- pr.goteborg@folkdansringen.se
(PR kommitté)
- lokal.goteborg@folkdansringen.se
(Hyra lokal; Solveig Starfors)
- ledamotw.goteborg@folkdansringen.se
(Jessica Lind)
- ledamotx.goteborg@folkdansringen.se
(Ammi Pettersson)
- ledamoty.goteborg@folkdansringen.se
(Stina Olsson)
- ledamotz.goteborg@folkdansringen.se
(Lina Carlsson)

**Sänd gärna bidrag till
Vävanredaktionen
vavan@folkdansringen.se**

Temaartikel

Landskapsrätter i Sverige med Göteborg i sikte

Landskapsrätter i "Mello"

"Mello", Melodifestivalen del 4 sändes från Malmö lördag 25 februari 2023.

Malmö presenterades med de skånska landskapsrätterna: Svartsoppa, Ål och Spettekaka. Frågan är hur Göteborg skulle presenteras om TV-redaktionen valde landskapsrätter som symbol. Det kan vi fundera på!

Vad är egentligen landskapsrätter? En mycket aktuell fråga. "Det finns en lista" skriver Göteborgsposten den 7 september 2022, och räknar upp, (och här saxar jag lite): "Blekinge – Sjömansbiff, Bohuslän – Äggost, ... Norrbotten – Pitepalt, ... Skåne – Äggakaka". Nej, säger jag, det finns inte en, det finns flera listor; och en ny är på gång.

Landskap, län och regioner

Sverige har 25 landskap. Varje landskap har ett landskapsvapen,

lagligt stadfäst. Det yngsta landskapet, Norrbotten, fick sitt vapen så sent som 1995. De tidigaste är från 1500-talet. Sverige är också indelat i 21 län. En viss överlappning sker mellan län och landskap. Det går också att tala om ett Sverige indelat i olika regioner. Dessa är dock inte lika tydliga, men mången gång är det lättare att tala om en matkulturs utbredning i regioner, till exempel vad gäller strömning, som finns (eller kanske man måste börja säga fanns, efter den stora surströmmingskrisen 2022) längs hela Bottenvikens kust, från Kalmarsund i söder till Kalix/Torneå skärgård i norr. Naturligtvis har flera landskap röstat fram strömning och strömmingsvarianter som landskapsrätt.

Insamling av matkultur

Omkring sekelskiftet till 1900-talet, en intensiv period av Sveriges industrialisering, kom krafter fram som började oroa sig för att den svenska lantliga bondekulturen skulle försvinna. En tidig folklivsforskning påbörjade insamling av folklivskultur av skilda slag (Bringeus 1971). En bland de första som då samlade in berättelser om den svenska matkulturen och svenska matvanor var Nils Keyland. Det var Anders Hazelius som insåg Keylands kapacitet och uppmanade honom att påbörja ett arbete som så småningom presenterades i boken *Svensk allmogekost*. (Keyland 1919). Keyland åkte runt från söder till

norr i de svenska landskapen, samtalande med orfsbefolkningen och dokumenterade matkulturen.

Det är svårt att urskilja några typiska landskapsrätter, det var inte heller syftet med boken. Keylands insamlingsmetoder kan med nuvarande mått mätt, kritiseras.

Hans val av informanter, hans val av trakter och orter att besöka förefaller slumpmässiga. Men det är en stor kulturgärning som Keyland gjorde. Enligt Anders Salomonsson "...en guldgruva för den som är ute efter variationer i det förindustriella kosthållet" (Salomonsson, 1987).

Svenska turistföreningen, STF, tar över Nästa stora arbete om svenska landskapsrätter är Oskar Jakobssons Svenska landskapsrätter. Första utgåvan kom 1963, men har sedan dess tryckts i flera upplagor. Svenska Turistföreningen, STF, har ... "stimulerat till utgivning av boken..." (Jakobsson, 1963/1982, 5). Det är en receptsamling, landskap för landskap, med varierande omfattning. Flest sidor med recept har Skåne (17 sidor), minsta antal Västergötland (5 sidor). Här finns recept på kokta åkerärter, vätternröding, västgötakorv och löjom från Väneren. Bohuslän representeras med musselsoppa, stuvad krabba, gratinerade räkor. Kokt makrill med krusbärssås och mycket annat. Mest fisk och skaldjur och äggost förstås.

Syftet med boken *Svenska landskapsrätter* är att inspirera dem

som intresserar sig för svensk matkultur att göra regionala matutflykter vid den egna spisen, och på så sätt föra de gamla mattraditionerna vidare. Att Svenska Turistföreningen stimulerat till utgivningen kanske kan tolkas som att boken även kan locka till matresor i landet.

Sammanställningen gör inte anspråk på att vara en uttömmande presentation av svenska landskapsrätter, skriver Jakobsson, men anser sig ha försökt ge ett någorlunda representativt urval. Enligt Jakobsson har en del recept vållat bryderi då det gällt att placera dem i rätt landskap. Strömning finns längs hela norrlandskusten och är således regional. Det blir faktiskt ett problem, så länge man tror att landskapsgränser är absoluta vad gäller maträtter. Jakobsson diskuterar inte möjligheten att maträtter kan förekomma i större områden än landskap, det som Keyland tydligt visade med bland annat exemplet gröt, som han redovisade ett trettiotal olika varianter av i landet.

Böcker om landskapsrätter och mattraditioner

Inom området landskapsrätter utges åtskilliga böcker från olika delar av landet. Några exempel är *Norrbottnens matbok* och *Norrbottnens matbok 2* (1980, 1983), baserade på en programserie i Radio Norrbotten. Andra böcker om lokal och regional matkultur har forskningsprojekt eller museer och

deras arkiv som bas, till exempel *Mat och måltids seder på Gotland* (Genrup m fl. 1992) och *Uppländsk undfågna* (Liby & Nelander 1994). Likaså *Gräarter och doppekopp*. *Bohuslänska mattradition* (1994) av Barbro Östlund, Bohusläns museum. Barbro Östlund skriver i förordet att hon har "försökt skildra bohuslänska matens historia, från gräarternas vardag till doppekoppens lilla guldkant i tillvaron". Hon skriver om fiskens och fiskets betydelse. Hon redogör för skillnaden mellan äggost och skörost, förklarar brynost och mölkost (Östlund 1994-153-154). Ur bokens många recept väljer jag *Kokt makrill med krusbärssås*. En gammaldags makrillrätt med rötter i både Bohuslän och England. (Östlund 1994, 72).

Krusbärssås enligt Östlund: 2 msk smör, 3 msk mjöl, 2 dl mjölk, 2 dl fiskspad, 2 msk mixade krusbär, 1 krm socker. Fräs smör och mjöl, späd med mjölk och fiskspad, tillsätt kryddor och krusbär. Serveras varm till makrillen jämte

kokt potatis och årstidens grönsaker.

Intressant är att krusbärssåsen till den kokta makrillen i Svenska landskapsrätter (Jakobsson 1983, 50) är baserad på en halvliter krusbär till skillnad från Östlunds 2 matskedar mixade bär.

Krusbärssås enligt Jakobsson: ½ liter krusbär (halvmogna). Ansa och skölj krusbären och koka dem i 3 dl vatten. Slå av vattnet och passera bären genom sikt. Tillsätt 1 msk smör, 1 dsk¹ socker, salt, en aning riven muskotnöt och vitpeppar och värm upp såsen. Avsmaka noga; såsen skall ha en frisk, sötsur smak

Residensets kokbok, Mat från väst till vardag och fest. Västra Götalands län (1999) är resultatet av en pristävling utlyst av Göte Bernhardsson, landshövding i Västra Götalands län

Vårt län är Sveriges största matlän. Jag bestämde mig därför att utlysa en recepttävling kring västsvensk mat och dryck och samla detta i en bok (Göte Bernhardsson, 1999, 7). En festmeny, enstaka rätter och snapsar erhölet priser. Festmenyn, en trerätters middag vanns av Arne Petersen. Den bestod av:

Förrätt: Halstrad vätternröding på citrusmarinerad rotsaksbädd med en råsockrad dillolja.

Varmrätt: Rådjursfilé i crepinette.

Paj med potatis och västgötaklosterost, portvinsky samt rödlöksmarmelad.

Dessert: Vaniljglass i knäckkorg med äppelchips och lättsötad blåbärssås.

För enstaka rätter blev det delat första pris. Gäddfärsbiffar (Annika Dalbert) och Drösad² torsk med bacon och purjolök (Meta Bruto).

Vinnande snaps blev Alingsås Akvavit. Ingredienser: 10-15 ljungkvistar, 70 cl Brännvin Special. Vinnare Ulf Larsson och A M Alströmer.

Ingredienserna i alla de vinnande rätterna är en mix av produkter från Västra Götalands tre landskap, Bohuslän, Dalsland och Västergötland. Skog, hav, kust, insjö och slättland.

Simsalabim, en landskapsrätt!

Medelpads kokbok (1983) är en rapport från en tävling om bästa bygderätt för landskapet Medelpad, anordnad 1982 av Sundsvalls tidning, Medelpads Turistförening och Hotell- och Restaurangförening. Receptet på Tjälknöl vann.

Maträtten kom till genom slarv eller glömska. Hon som vann, Ragnhild Nilsson, hade lagt in en frusen älgstek i svag ugnsvärme för att tina, men glömde den i ugnen över natten. För att rädda sig från fadäsen, lade hon den torra steken i saltlake. Det blev lyckat. Detta är ett

exempel på hur en landskapsrätt kan komma till. Starta en tävling!

Telefonkatalogerna, som Telia gav ut hade år 1995 bilder av landskapsrätter på omslaget. Sörmland, Eskilstuna-Nyköpingsdelen hade Sorundatårta på omslaget (Centergran 2009, 23) Det finns en lista, på nätet, men den är inte komplett eftersom den endast anger landskap och inte olika delar av telefonkatalogen. Okänt hur landskapsrätterna valdes ut – eller: jag måste leta mer och bättre!

Det ges ständigt ute mängder av kokböcker av mångahanda slag. Här får ett enda litet häfte representera vad som skulle kunna betraktas som landskapsrätternas motsats: *En pannkaka med sardiner på. Mat och kulturmöten*. (Gustafsson & Nyhed 1991). Häftet innehåller 46 recept från 23 länder, recept på mat från människor som på olika sätt var knutna till Folkuniversitetet, lärare och studerande. Titeln, *En pannkaka med sardiner på*, är en tidig beskrivning av en pizza i en deckare³ från 1950-talet, då pizzan

var ny i Sverige men också ett tecken på att det finns utrymme och uttryck för andra matkulturer och mattraditioner i landet.

Landskapsrätter. De första listorna
Boken Sveriges nya landskapsrätter
(Wallin 2010) presenterar en lista på traditionella landskapsrätter (Tabell 1). Listan togs fram genom en omröstning år 2009, utlyst av Buffé och ICA. Totalt var det 15000 som röstade fram Sveriges traditionella landskapsrätter. Därpå följde en recepttävling om modern landskapsmat. Cirka 3000 personer deltog. I Tabell 1 presenteras de båda listorna, med landskapen i alfabetisk ordning, inte från söder till norr.

Vissa traditionella landskapsrätter är välkända: äggost i Bohuslän, Gotlands saffranspannkaka, Smålands och Hälsinglands ostkakor, Norrbottens pitepalt och Ölands kroppkakor. Sorundatårtan, en mycket speciell tårta från en ort, Sorunda, får här i tabellen representera hela Södermanland (se tabell 1) och inte blott Eskilstuna-Nyköping, som skedde i Telias katalog.

Suovas Pirko⁴, ett saltat och rökt renkött är Lapplands landskapsrätt i den traditionella listan i tabellen. Suovas betyder liten rök på samiska (Wallin 2010, 208) och i en bok om samisk mat (Smak på Såpmi 2014, 122) anges att kött heter biergu på

nordsamiska, bierggo på lulesamiska och bearkoe på sydsamiska. Kåtarökt renkött heter då suovasbiergu på nordsamiska.

Andra rätter i listan förefaller mer spekulativa, till exempel Skomakarlåda⁵ i Närke. Beror det på att Närke är känt för att ha skofabriker i Örebrotrakten?

De nya landskapsrätterna, som tillkom genom att ICA Buffé utlyste en tävling, är än mer fantasifulla (Tabell 1). Här har Västmanland tagit hand om tjälknölen, Närkes skomakarlåda har blivit stormaktslåda (genom att en lokalt bryggd porter hette Stormaktsporter och ingår som ingrediens i rätten). Chili får krydda upp saffranspannkakan, Västerbotten omvandlar palten till muffins, laxen får sällskap av surströmming i Ångermanland och kryddas med vinäggret i Östergötland. Nu handlar det inte om att upprepa traditioner, snarare att förnya dem. "All tradition är förändring", skriver Sydhoff & Nilsson (1992). Är månne de nya landskapsrätterna ett exempel på

kontinuitet i förändring (Nilsson 1998), alltså ett sätt att genom förnyelse hålla traditionerna vid liv?

Landskapspizzor på Bokmässan 2022
På Bokmässan i Göteborg 2022, äntligen på riktigt tillbaka efter pandemin, är den första bok jag träffar på *Sveriges landskapspizzor* (2022). Det lilla mejeriet i Burträsk, som tillverkar den speciella Västerbottensosten och Svenska Kocklandslagen inbjöd svenska folket att skapa Sveriges landskapspizzor, 25 nya pizzor som ska representera den unika matkulturen och smakerna från varje landskap. Intresset blev enormt enligt Thomas Rudin, ostmästare för Västerbottensost och författare av förordet till boken. Svenska Juniorkocklandslaget fick utse alla landskapspizzor ur det inskickade materialet. Här nedan några exempel på pizzakompositioner:

Bohuslän: *"Vit pizza med kräftor & kantareller"*. En pizza bianco toppad med mozzarella, smörstekta kantareller, citron och kräftstjärter (Skapad av Björn Lorentzon).

Västergötland: *"Pizza bianco västkusten"*. En hyllning till sjö och skog. Champinjoner och löjrom från Vänern. (Skapad av Jose Peñja).

Exemplen visar att skaparna av pizzorna tagit ingredienser som representerar landskapet i fråga. Kräftstjärter från Bohuslän, löjrom från Vänern. Är männe landskapspizzorna en form av kulturell appropriering?

Kungens mat jubileumsåret 2023
Stockholm har utsetts till Europas gastronomiska huvudstad år 2023 av European Community of New Gastronomy i samarbete med Gastronomiska Akademien, Måltidsakademien och Kungl. Lant- och skogsbruksakademien. Tillika firar vår konung 50 år på tronen. Detta måste också firas. 25 nya landskapsmåltider plus en huvudstadsmåltid skall skapas och serveras vid kungens resa runt om i Sverige (Johansson 2022). Syftet är att lyfta fram landskapens betydelse, där unika råvaror är till glädje för svensk måltidskultur, landsbygdsutveckling och gastronomisk turism, säger Carl-Jan Granqvist som representerar Gastronomiska Akademien (Johansson 2022). Även de övriga ovan nämnda Akademierna och organisationen Folkets hus och Parker ligger bakom idén. Ambitionen med satsningen är att skapa måltider som totalkonstverk. De ska bestå av tre rätter: förrätt, varmrätt och dessert. Men måltiden

ska också skapa en stämning "ambiance", som Carl-Jan Granqvist uttrycker det. Den 20 oktober 2022, en dag som av FN utsett till måltidens dag, presenterades rätterna muntligen och via korta videofilmer på Skansen i Stockholm.

Samtliga måltidskompositioner presenterades sedan i pressen (Daun 2022). Några dagar efter presentationen finns en komplett lista på alla landskapsmåltider. Västra Götalands län, dvs landskapen Bohuslän, Dalsland och Västergötland har var sin landskapsmåltid. Här väljer jag att presentera Bohusläns och Västergötlands menyer, eftersom Göteborg är en del i dessa två landskap.

Bohusläns landskapsmåltid

Förrätt. Bohuslänsk tapas. Spekemakrill, ägg 67, kantarellkräm, krispig svartkål och örter.

Grebbestad ostron, fänkål, fräknätång, gingelé, pepparrotsskum, sockertång och örter. Glasbakad kräftstjört, friterad havssallad, syrad grädde, nyponrom och örter.

Huvudrätt. Musselbullar, musselsåsskum, palsternackskrä, rårörda lingon, pressat äpple och örter.

Efterrätt. Äggost med Fräkne gransnaps, havtornskrä, havtorn crisp, rostad havresnö och granskott.

Västergötlands landskapsmåltid

Förrätt: En modern surf' n' turf, en kombination mellan fisk, kött och rotgrönsak.

Oxcarpaccio, Vänernlöjrom och jordärtskocka.

Huvudrätt: Vegetarisk varmrätt, en risotto på kornris/kornotto, hackad och picklad kålrot/rotabagge.

Toppas med smör och

Wrångelebaksost.

Efterrätt: Äpple, havre och mjölk från Skaraborg och hö-glass samt en klassisk kolasås med Ryttemästarbrännvin.

Landskapsmat i ca hundra år 1919 – 2023

Det som hänt med landskapsrätterna under cirka hundra år och som skiljer mellan Nils Keylands verk om allmogekost och dagens gastronomiska landskapsmåltider kan sammanfattas så här: från kamp mot kulinarisk förkonstling och för ett enkelt och naturligt levnadssätt – till att främja svensk måltidskultur, landsbygdsutveckling och gastronomisk måltidsturism. Från bondens mat till kungens och krogens menyer. Från folklivsforskning till gastronomi. Det började som inventeringar och sammanställningar av mat och mattraditioner i olika delar av Sverige. Främst kring matforskningen var etnologiska institutionen i Lund (se t ex Bringeus 1971).

Inte förrän under 1980–90-talen kom listor på speciella, enskilda landskapsrätter för respektive landskap. Rätterna har, liksom många andra landskapssymboler blivit framröstade. Det är dock fortfarande endast landskapsvapnen som är lagligt fastställda.

Det som nu sker är att restaurangvärlden tar över. Landskapsrätterna blir "en modern surf'n'turf", kompositioner som Höglass, Rostad havresnö & granskott skapas. Gastronomin förändrar maten. Detta är bara ett par exempel bland många på hur restaurangerna omvandlar maten till något annat eller ett annat sätt att äta. De Gastronomiska Akademierna strävar efter eller drömmer om gastronomisk måltidsturism.

Mitt tips på beskrivning av Göteborg med hjälp av landskapsrätter ser ut så här:

Förrätt: Havets läckerheter i form av en skaldjursplata

Huvudrätt: Kokt makrill med krusbärssås

Dryck: Öl från lokala bryggerier

Efterrätt: Skörost och äggost med björnbärssylt.

Min motivering: Göteborg är hav och kustklimat, jag väljer fisk och skaldjur. Göteborg kallas Lilla London, därför får en gammal engelsk och bohuslänsk tradition, krusbärssås till makrill bli huvudrätt. Intressant nog var det den enda mattradition från

Göteborg som jag hade hört talas om innan jag flyttade hit från norra Sverige. Göteborg har många lokala bryggerier. Skörost och äggost bejakar varianter i tillagningen. Björnbär växer runt om i landskapet.

/Marianne Pipping Ekström

1. Dsk = dessertsked
2. Drösa = strö grovt salt på fiskfiléerna och låt dem ligga övertäckta i kylan i ca 2 timmar. Skölj av saltet och sjud filéerna i vatten ca 8 minuter.
3. H K Rönnblom (1961). *Död men obegråten*
4. Pirko eller Pirkko är ett förnamn
5. Skomakarlåda är enligt SO en maträtt med stekt kött och potatis. Ordet belagt sedan 1960

Referenslista

Bringeus, Nils Arvid (1971). *Matkultur i Skåne*. Stockholm LT:s förlag.

Centergran, Ulla (2009). Landskapsrätter och landskapsmat. *Hembygden* 2, 22–23.

Daun, Christian (2022). Sveriges landskapsrätter. "Jag åker dit direkt". *Svenska Dagbladet*. <https://www.svd.se/a/Q77VvQ/det-har-ar-sveriges-nya-landskapsmaltider-hela-listan>
Hämtad 2023-02-14.

Genrup, Kurt m fl. (1992). *Mat och måltidsseder på Gotland*. Guteböcker AB/Press Grafica.

Gustafsson, Marianne & Nyhed, Christina (1991). *En pannkaka med sardiner på. Mat och kulturmöten. 46 recept från 23 länder*. Folkuniversitetet.

Jakobsson, Oskar (1963). *Svenska landskapsrätter*. Stockholm: Generalstabens litografiska anstalts förlag. Svenska Turistföreningen.

Jakobsson, Oskar (1982). *Svenska landskapsrätter*. Stockholm: Generalstabens litografiska anstalts förlag. Svenska Turistföreningen. 4:e upplagan.

Johansson, David (2022). Stockholm ny kulturhuvudstad. *Restaurangvärlden*. Nr 7, 2022.

Keyland, Nils (1919/1989). *Svensk allmogekost*. Stockholm: Carlssons.

Liby, Håkan & Nelander, Gunilla (1994). *Uppländsk undfögnad*. Uppsala: Upplandsmuseet, Hushållningssällskapet. *Medelpads kokbok*. (1983). ST, Sundsvalls tidning.

Nilsson, Mats (1998). *Dans – kontinuitet i förändring*. Avhandling. Göteborg: Ethnologiska institutionen Göteborgs universitet. Skrifter från Ethnologiska föreningen i Västsverige 25.

Norrbottnens matbok (1980). Luleå: Skrivarförlaget/ Norrbottens bildningsförbund.

Norrbottnens matbok 2 (1983). Luleå: Skrivarförlaget/ Norrbottens bildningsförbund.

Salomonsson, Anders (1987) *Mera än mat*. Stockholm: Carlssons bokförlag.

Smak på Sápmi. Samisk mat – tradition, innovation och framtid. (2014). Slow Food Sápmi.

SO, *Svensk ordbok*. Version 2.0.3 www.svenskaakademien.se Hämtad 2023-02-20.

Sveriges landskapspizzor (2022). Isaberg förlag och Västerbottensost.

Sveriges nya landskapsrätter (2010). Tony Wallin (red.) ICA AB.

Sydhoff, Beate & Nilsson, Sissi (red)(1992). *Folkkonsten - all tradition är förändring*. Stockholm: Carlssons.

Wallin, Tony, (red)(2010). *Sveriges nya landskapsrätter*. ICA AB.

Östlund, Barbro (1994). *Gräarter och doppekopp*. Bohuslänska mat med tradition. Skrifter utgivna av Bohusläns museum och Bohusläns hembygdsförbund. Nr 53.

Knattedans!

Alla föräldrar och mor-och farföräldrar med barn 2–6 år, se hit

Vi har två grupper, en för 2–4 åringar och en för 5–6 åringar

Vi dansar på Gräfsnäsgården

ojämna söndagar

kl 15.00 dansar 2–4 år

kl 16.00 dansar 5–6 år

Ring eller maila för mer info

johanna.c.strauss@gmail.com

0703 080071

Hör gärna av dig innan du kommer!

Dansens dag

Lördag 29/4

Hur firar du det?!

Musikcafé – eller våfflor med dans

Söndagen den 26 mars kl 12-15.

Pröva på dans, lyssna på folkmusik,

pausa med en nygräddad våffla i

annexet vid Gräfsnäsgården!

Kursverksamhet tillsammans med

KULTURENS

www.kulturens.se

Sektionsnytt

Hej alla BUS:ar!
Vi i nya BU-sektionen är Malin,
Lina, Johanna och Alma.
Vi tackar Per Schutte och Thomas
Johannesson för alla år med busigt
arbete.

2023 satsar vi på Barnlek 2023 och
ska även få till ett ungdomsläger i
höst.

Barnlek

Sist anmälningsdatum för barnlek
är 12 mars. Har du anmält dig?!
Om du inte har gjort det finns det
fortfarande chans, men till ett lite
högre pris. Något som fortfarande
är GRATIS är att anmäla sig som
funktionär. Arrangörerna behöver
verkligen er hjälp!

Ungdomsläger

Vi är i startgroparna med att
planera för ett ungdomsläger i höst.
Med härliga dansinstruktörer, lek
och ösig musik på kvällen och
inbjudna danslag från Sverige,
Norge och Danmark, är detta något
ni inte vill missa. Datum är inte helt
satt än men i slutet utav oktober
tänker vi. Håll utkik för mer info!

Nu är vi igång igen.

Årsmötet genomfördes med en fin
uppvissning med ungdomar från
fdl. National och fdl. Näverluren.
Isabelle Falsen slutade i sektionen
och vi tackar henne för den tid som
hon varit med i Dräktsektionen.

Dräktsektionens temadag anordnas
söndag 19 mars. *Kvinnoliestycken
landet runt Nu och Då.*

Gräfnäsgården anexet Tid 10-15
Ulla Centergran föreläser om
modets påverkan på det folkliga
dräktskicket.

Vi kommer att få se och känna på
tygprover.

Efter lunch tittar vi på deltagarnas
dräktgarderober.

Dräktrådet Västra Götaland
anordnar möte i Grästorps 22 mars.

Eva Andersson som är Historiker
på Göteborgs Universitet berättar
om hur hon har arbetat med Åse-
Viste-dräkt.

Del av dräktsektionen kommer att
åka dit.

Folkdräktsmarknaden planeras till
söndag 7 maj i Gräfnäsgårdens
Annex. Där kan man lämna in
dräkter eller dräkt-delar till
försäljning eller kanske göra egna
fynd. Mer information kommer i
separat annons.

Är du intresserad att hjälp till är du välkommen att anmäla dig till Stina Olsson
drakt.goteborg@folkdansringen.se
eller telefon 031-539 937.

Dräktsektionen kommer att medverka på nationaldagen 6 juni med att visa olika dräktsömnadsdetaljer. Ulla Centergran kommer att leda en dräktvisning och prata om de olika dräkterna.

Dräktsektionen kommer att delta på Folknöjesdagen (Kulturarvsdagen) 10 september.

Den gemensamma uppstarten på vårterminen vecka 3 ordnade dräktsektionen med pyssel för såväl stora som små barn och vuxna. Man tillverkade Pom-Pom bollar av ullgarn med hjälp av en gaffel, fina blommor av äggkartong som fick ståndare av tex. pärlor, tygtofsar garnbollar m.m. Man gjorde också fina blommor av tyg och blommor av servetter som man kan ha som bordsdekoration.

Dräktsömnadskursen har börjat på måndagskvällar med 9 st deltagare. Det blir tolv kurstillfällen och Ulla Centergran och Inger-Lise Riphagen är kursledare.

Dräktbutiken har under terminen öppet tisdagar mellan 14.00-19.00.

/Dräktsektionen genom
Anita Nyberg

Spelmanscafé

Söndag 16 april
klockan 12-14.30

Gräfsnäsårdens annex, Slottsskogen

Kom och lyssna på
härlig folkmusik
som Göteborgs
Spelmansförbund
bjuder in till!

Ta en fika i vårt café där det
serveras hembakat

Kom förbi - Drop in - Fri entré

Arrangör:
Göteborgs Spelmansförbund i samarbete med

KULTURENS

Stort tack för det fina uppträdandet innan Folkdansringen Göteborgs årsmöte!

Ungdomar från National och Näverluren kom tillsammans med sina ledare och spelmän och gjorde en fantastisk uppvisning. Så himla roligt att få se er dansa till den härliga musiken. Genrepet hos oss gick ju jättebra så det är bara att hålla tummarna att det gick lika bra när ni dansade i Danmark. En härlig frisk fläkt innan mötet!
Lena Hedborg

Vad är på G...

Nationaldagen 6 juni 2023

Nationaldagsfirande 2023 - ni är väl med och hjälper till i år också? Kommittén består av Anne Carlsson (Ln), Karin Mälbo (Ka), Berit Wallsten (Gs) och Stina Olsson (Ln). Vi är på gång med planeringsarbetet.

Vi tänker oss upplägget ganska traditionellt, men vi tar gärna emot idéer för ett ännu bättre 6 junifirande. Hör av er till någon av oss om ni har goda idéer.

Alla föreningar har fått frågan om vad ni vill framträda med i programmet. Vi vill förstås ha många trevliga uppvisningar mm, alldeles som vanligt (svara ganska snart till någon av oss).

Ni kommer senare att få frågan om att hjälpa till som funktionär. Vi behöver många funktionärer. Du som har varit med innan, vi hoppas att du vill vara funktionär även i år. Du som inte har provat ännu, varför inte testa i år? Arbetsuppgifter som man kan välja bland: fikaservering, fikaförberedelse, kaffekokare, fixa funktionärslunch, fanborg, dräktvisning, sprida PR, musicera "bort i vägen", uppvisningar, slöjda med publiken barn och vuxna, slöjddemonstration, lotteriförsäljning, dräktsömnadsdemonstration, ställa iordning före och efter, leda guidade turer i husen och runt (på svenska och/eller

engelska), diverse specialuppgifter, med mera.

Baka mjuka kakor eller småbröd till fikaserveringen - Vi behöver många kakor. Baka på långpanna, i rund form, i avlång form, muffinsform, smaksättningen är valfri. Du bakar det du har lust med att baka. Det är trevligt att vi kan erbjuda variation. Du får ersättning för det du bakat.

/Nationaldagskommittén 2023
Genom Stina Olsson

Dans- och Musikkalendarie!

Tag chansen att åka och besöka nya platser i vårt närområde. Tag med instrument, dansskor och fikakorg och njut av att träffa nya och gamla bekanta. Här kommer ett försök till ett kalendarium:

21-22 april, Bokenäsets Bygdegård,

info Sven-Åke Stark, 070-341 39 18

22 april Dans och spelkväll i

Töllsjö IOGT-lokal. Start kl 19.00

medtag egen fikakorg,

Under kvällen finns möjlighet att prova på några lokala dansvarianter (fläckpoloskor, engelska mm)

Info Inger och Pelle, 0725-440540

samt Pers Nils 0703-655181

26 april, Bohuslänsk spelträff,

Lundby Hembygdsförening (Gamla Kyrkbyskolan), Lennart Mellgren leder spelet, Bohusläns

spelmansförbund bjuder på fika, info Anki Lövgren 0704-71 54 80

28 april, spelmansstämma,

Folkmusikkaféet Allégården, Göteborg

29 april, Spelmansstämma Torps
bygdegård fd Torps skola,
Färgelanda

6 maj, spelmansstämma

Slottsskogen, Göteborg,

6 maj, durspelsträff Forshälla kl
13.00

6 maj, Workshop med Anette
Wallin och Karin Wallin i Holms
bygdegård, dans, konsert och spel
till dans startar klockan 16.30

25 maj, "Musiken där jag bor",
Öxabäcks församlingshem, kl 19.00

7 juli, Spelmansstämma Hällesåker

17-22 juli,

Zornmärkesuppspelningar i Lund i
samband med Skånes
spelmansförbund och

Folkdansringen Skåne-Blekinge

22 juli, spelmansstämma kl 13.00,

Myckeby, Orust

5 augusti, Uddevalla

Folkmusikfestival, Bohusläns
Museum

5 augusti, Odensåkersstämman

11-13 augusti, Ornungastämman

19 augusti, Boråsstämman

11 november, spelträff,

Hällevadsholm

/Sammanställt av Jimmy Persson

Planetafestivalen

2022 kunde vi åter slå upp portarna till Gräfsnäsgrården och bjuda in till dans! Så Folkdansringen deltog med två programpunkter.

I år var festivalen några dagar extra så den startade redan fredagen den 28 oktober och pågick till söndagen den 6 november. Detta gjorde att vi kunde dra igång med barndans för 2-6 åringar hos folkdanslaget National på deras ordinarie söndag då det var dans i två pass. Ett pass för de yngre och ett för de lite äldre barnen.

Under torsdagskvällen hos GNDS var det tema Engelskor, där dansledarna hade hittat massor av olika Engelskor som alla fick prova på och i pausen serverades det sandwich och såklart te!

Nu blickar vi framåt mot nästa festival 2023!

Vill din förening, sektion, grupp bidra med något? Gärna dagtid, gärna för barn, men alla idéer är välkommet!

Hör av dig till undertecknad.

/Maria Thorson,
nätverksrepresentant,
Göteborgs National Dans Sällskap
www.gnds.org

samt för Folkdansringen

Göteborg

www.folkdansringen.se/goteborg

Öppet Hus - Kom och prova på folkdans eller spela med vårt husband!

14 september & 2 november

19.00-21.30, Gräfsnäsgrården

Fri entré!

Göteborgs National

Dans Sällskap

www.gnds.org

info@gnds.org

Ordförande har ordet...

Nu har vi haft vårt årsmöte och vi börjar komma igång med våra aktiviteter. Tack alla för det ni gjorde under 2022.

Vi har haft vår första aktivitet under vecka 3 som var populär och många deltagare på de olika aktiviteterna. Vi har flera aktiviteter Dansens Dag lördag 29 april, Slottsskogsstämman 6 maj, Folkdräktsmarknad 7 maj, Nationaldagsfirande 6 juni. Olika Midsommaraktiviteter under Midsommarveckan, Visafnarn i juli och vår stora aktiviteter Barnlek i Lerum 12-15 juli. Till hösten har vi Kulturarvsdagen 10 september.

På årsmötet klarade vi av de vanliga årsmötespunkterna som Verksamhetsberättelse, Resultat och balansräkning och våra olika val. Både styrelsen för Folkdansringen Göteborg och Barnlek 2023 fick ansvarsfrihet. Vi gick också igenom en motion från Kongahälla om att minska antalet ombud till våra ombudsmöten. Här ska styrelsen ta fram olika förslag till nästa ombudsmöte. Det var diskussion om vi skulle ha 1 eller 2 grundmandat per förening och antalet ombud på totalen.

Tisdagen den 25 april är det ombudsmöte och vårpepp. Då inbjuds våra funktionärer till en föreläsning som tack för arbetet. Hans Ander informerade från ett möte med Slottsskogen och deras arbete under året. Vi fick också preliminära datum för visafnarna i sommar. De är; 3, 10, 17 och 24 juli.

Jimmy Persson informerade om olika saker som händer på Svenska Folkdansringen inom Barn & Ungdom och Dans & Musik. Magnus Ewald rapporterade om Barnlek 2023 som händer nu i sommar. Vi har fått en förfrågan från en dansgrupp i Kansas USA om att dansa folkdans den 27 juni. National och Näverluren tittar på detta om det är möjligt att genomföra. Stina Olsson informerade om olika aktiviteter inom Dräkt och Nationaldagen.

Vi tackade också de som avgick från sina uppdrag med en blomma. De var; Susanne Knapelid, Per Schütte, Isabelle Falsen, Linda Bohrarper, Fred Stannhage, Maritza Castro Zegers, Åsa Strauss och Eva-May Haraldsson.

Under våren har vi flera olika aktiviteter Dansens dag 29 april, Slottsskogsstämman 6 maj, Folkdräktsmarknad 7 maj, Nationaldagsfirande och Göteborg 400 år 6 juni, Midsommar, Visafnarn och Barnlek 2023 12-15 juli.

Under hösten har vi Folknöjesdagen som nu har bytt namn till Kulturarvsdagen. Det är den 10 september 2023. Mer information om tankegångar och upplägg kommer inom kort. Vi valde 2 personer till i arbetsgruppen förutom mig själv som redan är vald på årsmötet. De är Eva Björnefors och Agneta Franzén.

Jag önskar alla en bra vår och sommar med alla våra aktiviteter.
/Jane Åberg, Ordförande

Föreningsnytt

Göteborgs National Dans Sällskap

Hej på Er "fössta
tossdan i mass"!

Är det inte då man ska få äta en god tårta? Själv har jag inte fått smaka någon sådan, men väl en senkommen semla!

Visst är det härligt med alla vårtecken som börjar dyka upp, snödroppar, talgoxar som pumpar sina cykeldäck, fruktträd som vill klippas, men så var det ju detta med det norrskenet som just syns på våra breddgrader! Det var ju en plötslig och oväntad vintermarkör!

Absolut inte oväntad, men kanske mycket efterlängtd, var GNDS julgransplundring. Nya och gamla bekantskaper trängdes runt våra spelmän när vi under Britas ledning dansade ut julen. Sagotanten såg till att barn och vuxna fick en liten vilopaus, innan det var dags för nästa danspass och så klart avslutades allt med en riktigt givande "fiskdamm", precis som det ska vara.

Dansåret avslutades med att Anki, som lucia, stod för ett mycket stämningsfullt och vackert solo på sin nyckelharpa. Lusetåget kändes uppskattat, och helt klart påverkade vår lussegeneral Carl vår sång och spelglädje.

Vi är bortskämda med att varje år få njuta av glögg, gröt, skinkmackor och sång i Kindstugan och att dessförinnan lämna höstrusket i Göteborg för att gå på en glamorös fest. Så blev det även i år. Höstens fest blev internationell och olika celebriteter trängdes på dansgolvet och runt borden. Vad sägs om Karl-Alfred, Tarzans Jane, Tina Turner, lord Snowdon, Julie Andrews m fl, m fl. Stort tack till alla som festade loss!

En ständigt återkommande tradition är vårt väffelkafé med dans. I år kommer det att äga rum den 26 mars. Se till att ni skriver upp er på alla "hjälpa till"- listor. Dessförinnan kommer vi att vara värdar på Allégården den 10/3 då Hilleviensemblen spelar. Dagen efter, den 11/3, bjuder Forum för Historiska Danser och Musik in till danskurs omfattande "Baron Fredrik Åkerhielms danser". GNDS kommer med all sannolikhet att vara representerat.

Även på Riks dans-och musikkurs i slutet av april kommer vi förmodligen att närvara. Slottskogsstämman äger rum den 6 maj och vi kommer att vara medhjälpare vid fika och middagsservering. Lasse Jonson har bra koll på vad som händer under dagen.

En vårvandring planeras den 14 maj ut i den sköna Bokedal. Ulf och Ann-Britt guidar oss.

Pingsthelgen, 26-29 maj, kan tillbringas på Bornholm i dansens virvlar. Vi kommer att ha ett nära samarbete med Vallda folkdanslag.

Barnlek äger rum i Lerum 12-15 juli. Anmäl dig som funktionär! Du behövs under tiden 10-16 juli. Du bestämmer själv hur mycket tid just du kan lägga ner, det blir säkert jättekul! Läs mer på www.barnlek2023.se.

För övrigt har våra danskvällar varit roliga, bra förberedda och fyllda med härlig musik vilket lovar gott inför midsommar!

Året har inletts med ovanligt mycket polskor. Vecka tre visade Thomas Johansson polskor på "vår" kväll och Kerstin och Malte har också bjudit oss på två halvaftnar. Vi vill gärna ha mer av den varan!

Vårt projekt Rosen på Tistelön har äntligen fått ett reellt mål. Den 24 september ska vi ge en förkortad version på ca 15-20 minuter på Båtmuseet i Onsala tillsammans med kulturföreningen Vingen. Programmet inleds med att Bodil Tingsby, filmare och föreläsare, visar sin film om Emelie Flygare - Carlén och håller ett kort föredrag. Boken Rosen på Tistelön blev internationellt känd och definieras som världens första thriller. GNDS kommer att avsluta programmet. Vi kommer att ta några kvällar, förutom torsdagarna, i anspråk för att välja ut och bearbeta scenerna som vi tror kan vara lämpliga.

Datum, tid och plats meddelas på torsdagkvällar eller via mail. Du behövs och planeringsgruppen behöver också veta hur många som kommer varje gång. Det ska bli spännande att slutföra delprojektet!

Givetvis kommer vi att dansa runtom i Göteborg med omnejd under midsommarveckan, men i skrivande stund vet vi inte riktigt var och när.

Vad säkert är, vi har vår uppstartshelg den 26-27 aug med såväl slöjd som dans och även en kommande nybörjarkurs med början runt september/oktober.

Till sist några allvarsrader, Elisabet Forsell, en av våra mest engagerade och ombryende medlemmar, har mycket hastigt och oväntat lämnat oss alla i stor sorg och saknad. -Du fattas oss!
/Ingela Mattsson

Hejsan!
Nu var det länge sedan sist men vi lever och frodas

fortfarande. Ja frodas är väl att ta i men vi är uppe och nosar på 8-pars danser och det är väl inte så dåligt av en snart 70-åring. Vid vårt årsmöte var det nån som upptäckte att vi höll på att missa vår 70-års fest. Fort och lätt satte vi till en kommitte' som jobbat väldigt bra och vi har bestämt 3/6 för att fira.

Året började med att vi var med på vecka 3 tillsammans med Letsegården och National. Trevligt som innan pandemin! Ingen slog huvudet i bjälkarna och ingen halkade i trappan. Många kul danser som var nya för oss.

Vi har deltagit i Musikleken med ganska gott resultat. Vi blev 8 av 57 föreningar från hela Sverige. Jan och EvaLisa hittar på roliga poängpromenader och melodikyss till oss. Senast blev det ett kryss 10/3.

Hur vi ska ha det till midsommar vet vi inte än men vi hoppas på en visafton i juli.

Om ni tycker att det är för lugnt runt Heimdal i vår och sommar så kolla folkdansringens sidor :spelmansstämma, dräktbyttardag, nationaldag och Barnlek. Skön sommar önskas er alla!

SIMMA LUGNT
/Eva Lindgren

Nu har vi dansat på Kullens skola en termin. Bra dansgolv i gymnasalen, bra ventilation. Det

fungerar också att fika i fritidshemmets lokal.

Vi har haft en termin med mycket aktiviteter. Efter vår upptaktsdag, som var våt p.g.a. regn, har vi sålt

bröd, anordnat slöjdaktiviteter på folknöjets dag.

Vi dansade och sålde bröd på Kongälle Martna i oktober. En höstfest i Jörlanda med Eva och Ingvar som spelmän. Kulturnatta en lördag i november med pröva på dans och tillverkning av band samt träslöjd. Årets avslutningsfest blev på ny plats på Helgonagatan, då det blev för dyrt att värma upp de gamla husen i Guddehjälm (Ytterby Hembygdsförening).

Våren startade med 10-12 dansande par varje vecka. Hantverkursen är igång och årsmötet avklarat. Nu är det planerat ett besök från Romelanda folkdanslag, då vi ska lära oss ett urval av Barnleksdanser. Därefter musik och dansledarträff, där Göteborgs spelmansförbund spelar upp till dans. Vi ska dansa för och med nya svenskar som kommit till Kungälv och behöver finna en gemenskap. Vårfest i Jörlanda den 14 april, inbjudan har gått ut till alla föreningar.

Under Kristi himmelsfärdshelgen reser vi till Scheden (Tyskland). Vi firar att det är 50 år sedan första träffen. Många besök har det blivit för oss i Scheden och de hos oss. Trevligt att träffa goda vänner. P.g.a. Coronan har vi fått skjuta på besöket. Det är 4 år sedan vi senast sågs.

Vi kommer att delta vid Nationaldagsfirande vid Gräfsnäsgården.

Midsommar blir som vanligt besök på 5 servicehus, detta på torsdagen, på midsommarafton firar vi med lekledning och dansuppvisning på Bohus fästning samt en uppvisning i Prästalund, Starrkärrs Hembygdsförening. Därefter blir det Barnlek i Lerum, sedan en välbehövlig ledighet. Förutom detta ska vi hinna med promenader i Kungälvstrakten och i Jonsered.

/Eva-May Haraldsson

Hösten 2022 inleddes med dans och därefter skaldjursfest. Vi

var nästan 50 personer som roade oss denna kväll.

Den 7 september vandrade ett glatt gäng på Kössö och vädret lockade några till ett dopp. Veckan efter vandrade vi i Kastellgårdsskogen. Den 16 september, dans före kaffet därefter kom Ninna Boberg från sjöfartsmuseet och föreläste om "Hamnarnas musik". Vi fick höra musik från Buenos Aires, New Orleans, Aten, Liverpool och naturligtvis Göteborg.

Den 28 september åkte vi på bussresa till Hillefors grynkvarn, Nossebro marknad, Höljebäcka brandmuseum och Lödöse museum.

Höstens föreningsmöte var som vanligt mycket välbesökt. Till kaffet

bjöd Elisabeth och Lars Olof på en fantastisk tårtbuffé med 7 sorters tårtor! Denna kväll fick Ingvar Karlsson motta Riks förtjänsttecken. Ingen höst utan fest, denna gång med tema Danmark, en fest i rött och vitt.

Vi har också hunnit med en dag med varpakastning och promenad på Smithska udden.

Den 21/10 dansade vi till LetseUkke och efter kaffet kom författaren Aino Trosell och berättade om sina böcker och lite varvshistoria.

Fredagen därefter berättade Stina om folkdräkter och dess historia efter kaffet.

I början av november gjorde vi en vandring i naturområdet Svarte mosse.

Vår ärtsoppekväll går heller inte att missa.

Den 11 november inföll höstens multikväll, då vi dansar till flera olika musikgrupper.

En kväll har vi varit på mycket intressant ölprovning under ledning av Magnus Otterberg. Vi fick ta del av ölhistoria och smaka på 5 olika ölsorter med passande tilltugg. Mycket spännande smakupplevelser.

Den 18 november lät Rune och Lisa oss dansa "vanliga danser" till "ovanlig musik".

Slottsskogsstämman 2023

Gräfsnäsgården

Lördag 6 maj

Dagsprogram

- 12.30 Allspelsövning med Lennart Mellgren
- 14.00 Invigning. Allspel med alla spelmän
- 14.30 Konsert med Bokenässets Ådra
- 15.30 Vistuga - Ida Malkolmsson Gadd
- 16.30 Vistuga - Bokenässets Ådra
- 15.30 Låttuga - Dan Palmqvist
- 16.30 Låttuga - Bokenässets Ådra

Bokenässets Ådra

Kvällsprogram

- 17.30 Lär dig dansa på 45 min med Magnus Ewaldz
- 18.30 Dansutmaning till musik av Hisingens Spelmanlag
- 19.30 Dans till Bokenässets Ådra, Dan Palmqvist, Kråkstråk, Urbanders, m.fl.
- 22.30 Dans till spellista

Fika serveras under hela dagen, och varm mat 16.00-18.00, till humana priser. Ingen föränmälan behövs.

goteborg.folkdansringen.se

Ett gäng har också gått en knivslipningkurs, så nu har de välslipade knivar och stämjärn.

Vi har fått dansa till Hisingens spelmanslag och de bjöd också på en liten konsert.

Adventspromenad med fika runt elden i Slättadamsparken tillsammans med häxa, troll, tomte och små och stora lucior har också hunnits med. Julstugan i december hade rekordmånga deltagare. Vi tillverkar bockar, kransar, tomtar och kottekrans. Vi fikar med lussekatter och lunch med gröt och skinka på nybakt bröd från bakstugan. Dessutom fick alla gå hem med en brödkaka under armen. Fantastisk organisation.

Så avslutade vi året med JULFEST med julbord och tomte (schimpans), Staffanståg med skönsång, polonäs och leken är lyktad i härlig gemenskap.

Det nya året inleddes traditionsenligt med dans och därefter ost- och vinfest. Till julgransplundringen kom 70 barn och vuxna, korggubbarna sjöng och såg till att alla fick korb och bröd. Dessutom dök bockarna Bruse och Trollet upp lagom till julklappsutdelningen.

Fredagen den 20 jan var 32 Letsegårdare i Gräfsnäsgården, Letseukke fick äran att göra två framträdande som alla fick dansa till. Därefter fick vi dansa många

trevliga danser under Nationals och Heimdals ledning. Som vanligt inleddes kvällen med samling på Karlsons Garage.

Ett besök med guidning på Elyseum har också hunnits med, På årsmötet deltog 50 personer. Mötet förgylldes med allsång och bildvisning.

En tisdagskväll var ett stort gäng på Slottsskogsobservatoriet för att skåda stjärnor. Den 17 februari fick vi lyssna till Jesper Lindholm och hans resa med Ostindiefararen, och till kaffet serverades naturligtvis landgång.

Närmast ser vi fram emot en fredagskväll med dans och Irländsk pub och våren fortsätter med mycket dans och trevlig gemenskap.

/Barbro och Göran Rundqvist

Hösten har kommit och stormarna gny! En stor del av föreningen har varit på 100-årsfest hos Distriktet. Lär ha varit en fantastisk fest!

Ylva och Per Schutte bjöd in till kanelbullefest den sjunde oktober. Vi var många som kom dit och tittade på deras fina hus. Tack för en trevlig kväll! Bullarna var supergoda. Av sorlet att döma var vi många som var pratsugna!

Själv var jag nöjd med att sluta dansen litet tidigare. Jag hade förmånen att få vikariera för Matilda i Barnlaget. Hoppettiskutt!

I advent var vi bjudna till Eva och Fred Strannhage. God glögg och smarriga kakor fick vi. Pratet visade vilket stort behov vi har av att få prata med varandra. Vi hann knappt också få sjunga ett par sånger innan pratet om igång igen!

Så blev det julavslutning. 2022 hade ingen grupp varit på resa, så vi beslöt att alla våra grupper skulle få visa upp sig. Knattarna deltog på film. Det finns säkert nationalare, som inte känner till mer än sin egen grupp, så det var fint att alla fick träda fram! (För dig som inte vet: Knattar, barnlag, ungdomslag, vuxenlag och herrskapsdansare. Dessutom har vi en grupp dragspelare. Hipp hurra, vad vi är bra!)

Årsmötet i januari innebar inte mycket nytt. Jag avgick som dansledare, men hjälper gärna till om det behövs någon gång. Alla är väldigt spända inför Barnlek i sommar. Många vill hjälpa till.

Snart blir det besök på ett minimuséum i Lerum. Spännande.

Herrskapsgruppen ser fram emot bal och årsmöte i Stockholm. Vi åker nästan hela gruppen och tränar därför idogt på baldanserna. Dessutom får vi en extra duvning

på dagen innan själva balen börjar. Det behövs!!!

Ungdomarna skall åka till Danmark och uppleva att danska ungdomar också är dansanta!
Deras dansuppvisning är formidabel!!! Föreningen dansar fler och fler danska danser.

Detta gäller även, när du dansar:

”Titta aldrig ner när du tar nästa steg.
Bara den som höjer blicken hittar rätta vägen.” (Dag Hammarskjöld)

/Irene Bergersjö

Polskedanslaget

Nu kan vi tänka tillbaka på en hösttermin full av upplevelser.

En liten nyhet för oss är, att vi nu har en instruktion före pausen av en eller 2 danser och sedan blir det friare dans, där vi dansar danser från tidigare gånger och där man även kan önska sina favoritdanser. Vi började försiktigt med de mest grundläggande danserna som Polskor från Södra Dalarna och Bingsjö. Naturligtvis lockade danser från Bohuslän och Halland, som är nästgårds och då låg ju Sprengedans från Hogdal-Lommeländ och Halländsk Snoepolska nära till hands. Snoepolskan är verkligen en härlig dans med sin schvungiga vågrörelse.

Vi fick också besök av våra underbara spelvänner Håkan och Ingela, som spelade till polskorna från Älvdalen, Rättvik, Ore och Malung, så att vi kände oss förflyttade till Dalarna.

Vi längtade inte bara till Dalarna utan även till Jämtland och då kom Kristians Kapell och bjöd upp till bl.a. Gammalpoliska från Föllinge, denna livliga och härliga musik och dans med sitt lustiga försteg. Så fint att Ernst Grip har beskrivit den och de andra godingarna från Föllinge-Hotagen och fört dem vidare tillsammans med Beret Bertilsdotter. Så välförtjänt att Beret i somras fick ett stort erkännande för sitt arbete med Föllingedanserna, då hon fick Guldmärket för just det vid Polskemärkesuppdansningen i Östersund.

Ett annat fantastiskt spelmansbesök fick vi, när Joar Skorpen och hans fru visade oss grunderna i Valdresspringar. Det var spännande.

Efter pausen fick vi dansa till gott spel till godbitar från Röros, Boda, Bingsjö, Orsa och Hogdall-Lommeland.

Det blev också en kväll med Bondpoliska från Viksta och det är ju en favorit. Att som tjej få en liten flygtur i dansen är ju inte fy skam. Terminen slutade med en härlig lussefest 14/12, då Triol och

Höstrusk stod för den goda och dansanta musiken.

Efter att vi dansat oss varma och sugna, bjöds det på glögg och godis, smörgås med gott pålägg och lussekusar och kakor.

Det var allt tur, att vi rörde på oss igen efter allt detta goda.

Efter Julledigheten har vi nu startat vårterminen och det nya 2023 med nya och "gamla" danser och också hunnit ha en Nybörjarkurs i Polskedans.

Det blev en trevlig upplevelse för oss, att möta de danssugna som kom på kursen. Vi hoppas förstås, att de skall ha blivit inspirerade att fortsätta och njuta av sin dans.

Vi ser fram mot en härlig vår och sommar med mycket fin dans och goda musikupplevelser.

/Ulla-Britt Andersson

Sjö, nygammal is, dansgolvet

Ibland stort, som en ocean, ibland som skogstjärn omgiven

av höga granar; där glider man fram, ibland stapplar man, beroende på vem man är som dansare och meddansare. Ibland är golvet strävt, klistrigt eller också har det ett våldsamt glid.

Där virvlar de förbi, bakom, bredvid eller framför, ibland i perfekta positioner, ibland helt fel. Musiken lever sitt eget liv, men berikar dansarna på golvet.

Nu har du förstås nytta av alla kurser du gått på, men du kanske också upptäcker att du inte riktigt får till det i alla fall. Du stirrar på det perfekta paret, som virvlar förbi, de ihopdansade, som inte tycks ha gjort något annat i hela sitt liv.

Ibland himmel, ibland helvetet, tillkortakommanden och erövringar... kanske bodapolskan eller enbenspolska.

Eller då du försökt och försökt, fått tillsägelser, instruktioner av danslärare, men trots detta, inte får till det - nederlaget är nära, men inte definitivt - du har beslutat dig för att inte ge upp. Du tittat, och funderar, ser på filmer med stordansarna, dina förebilder.

Du minns, när du tog mod till dig och gick fram till henne, kvinnan, som du trodde skulle passa just dig, just då... för det måste väl finnas någon man-kvinnakänsla i dansen eller är det bara gammalmodigt tänk? Har man inte rätt att vara gammalmodig, eller är jag alldeles fel ute? Oceaner och skogssjöar behöver nog utforskas.

Polskedans - och för den delen att lära sig spela ett instrument - kräver uthållighet, uppövande av färdigheter, som alls icke kan tas för givna utan övning, utan något som måste vidmakthållas av några, polskedansens krympande skara. Eller är polskedans en motionsform - som att gå på gymna - eller är det

en sektliknande gemenskap, för de frälsta, traditionalisterna?

Men polskedans är också möten i musik och rörelse i en tradition mer eller mindre, en också nyfikenhet och utforskande av gemensamhet. Ovanstående tankar kan ju för övrigt appliceras på andra dansformer också, gillesdanser osv., om ni nu undrar.

/Håkan B

Nu är vi på gång. Vi har fått gott tillskott av dansglada dansare från Västanvind och

det höjer dansglädjen, när vi blir flera på dansgolvet.

Vid årsmötet den 22 februari 2023 skedde en del stora förändringar. Ingrid Blume avgick som sekreterare och Gudrun Johanson valdes som ny sekreterare.

Katharina Cullberg Valentin och Bertil Magnusson "Magnus" avgick som dansledare.

Magnus har varit dansledare i 57 år med mindre avbrott och Katharina har varit dansledare i 42 år. Det är hedervärt att ideellt, troget varje onsdag finnas på plats för att leda och inspirera oss till dans, lära oss nya danser, träna in uppvisningsprogram osv. Stort TACK till er båda.

Maria Lissmatz är dansledare och kommer att få stöttning av Irene Nilsson, Magnus och Katharina och förhoppningsvis av andra danskunniga i föreningen. Bland annat kommer Gudrun Johansson och Ann Kronbäck hålla i baladdans.

Som alltid blir vi bjudna på mat efter årsmötet. Denna gång fick vi libanesisk mat, en specialkryddad kycklingrätt, Tabbouleh och hummus. Avslutningsvis en efterrätt med bohuslänska toner med spännande kryddning på toppen som vi måste gissa. Allt underbart gott. Tillagat av Maria Lissmatz och Leif Schöndell.

Vid Folknöjesdagen utanför Gräfsnäsgården den 4 september stod 10–12 spelmän från Göteborgstrakten för smittande musik ledda av våra spelmän Ulla-Karin Wennergren och Maj Lundin. Ulla Centergran hade dräktbutiken öppen för konsultation och inköp. Föreningen var ansvariga för kaffeserveringen, som blev en stor succé. Ungefär 130–140 personer handlade kaffe och tilltugg. Lennart Andersson, Irmeli och Lars Kjellgren, Gunilla och Bertil Magnusson, Kerstin Lek och Birgitta Lilja deltog i kaffeserveringen. Ytterligare 4 victorianer deltog med bakverk.

Göteborgs distrikt 100 år skulle firas med fest, hann bli 102 år och firades den 24 september med riktig Jubileumsfest som började med

samling i gården med bubblande dryck och plock. Vi överraskades med att bli hämtade av ett litet rart tåg utanför trappan. Tåget for en runda i Slottsskogen på väg till middagen på Villa Belparc. Middag med härlig, rolig underhållning av Vier Brillen, Hisingens nationalorkester, utdelning av förtjänsttecken (mer info säkert på annan plats). I beckmörker, stämningsfull vandring med facklor och sång tillbaka till gården, där det blev livfull dans till in på nattkröken. Ett välarrangerat Jubileum.

I augusti var det som vanligt arbetsdag i och vid gården, förberedelser inför höstterminens start och många victorianer deltog i arbetet.

19 oktober stod Victoria för dans- och musikledarträff, Gudrun och Bengt Johansson var sammankallande. Huvudparten av deltagarna stannade kvar under onsdagskvällen för att äta, spela och dansa med oss.

Ulla Centergran har fyllt år, den 20 september blev Ulla 85 år och uppvaktades med blomma i dräktbutiken.

Så var det fest igen. Nalena fyllde 50 år den 6 november och bjöd syskon med familjer, kompisar, vänner och hela Victoria på en hejdundrande fest med mycket och god mat på gården. Det blev rospasad, sånger, överraskningar, dans och många

presenter. Nalena strålade som en sol hela dagen.

Julfest 14 december, julmat lagades och bars in på dekorerat långbord, mycket gott att skåda och att äta., därefter blev det juldanser. Det var Jane Åberg, Ann Kronbäck och Ulla-Karin Wennergren som var arrangörer till detta.

Den 1 november fixade Friluftskommittén så vi kom iväg på en kvällsvandring Lights-in-Alingsås för att bese årets olika ljusinstallationer, vi avslutade med konditoribesök.

År 2023 inleddes med dans den 11 januari, veckan därpå var vecka tre med olika trevliga arrangemang varje kväll, som jag hört mycket gott om, själv var jag förkyld.

Vi är nu inne i mars månad och hela övriga året ligger framför oss med många arrangemang som vi kan delta i. Det kan t ex vara roligt att att vara funktionär under Barnlek 12-15/7 i Lerum och träffa många dansande ungdomar.

Läs information som vi får och dansa mycket.

/Gunilla Magnusson

Dräktbutiken i Gräfsnäsgården en av landets bäst sorterade butiker för dräktmaterial

Vår specialitet i dräktbutiken är dräktmaterial till de västsvenska dräkterna, speciellt Bohuslän samt material till dräkter från norra Halland och till Tungedräkten (Västergötland).

Vi har också mycket annat material, såsom linne och bomull till skjortor och särkar, blommiga bomullstyger (kattuner) till förkläden, kläde, stor sortering av bomullsspetsar, sidenband och knappar av olika slag.

Halskläden av bomull eller siden finns i många olika färgvarianter.

Stort utbud av siden till mössor samt sy- och brodersilke i många färger.

Vi har sybehör såsom lintråd i olika grovlek och färg samt vax (att vaxa lintråd).

Viss litteratur om dräkt finns att köpa, vykort samt yllestrumpor i div. storlekar.”

Välkomna in!

**Dräktbutiken har öppet alla helgfria
tisdagar 14.00–19.00.**

Medlemmar i Folkdansringen får 10 %

BESTÄLLNING

0708 - 311 791

Butiken skickar varorna!

Du kan ringa alla dagar!

Sommarstängt 14 juni - 14 augusti

FIRA

Nationaldagen 2023

Nationaldagen firas den 6 juni vid Gräfsnäsgrården
i Slottsskogen

kl 11:00 - 17:00

Hela dagen olika uppvisningar
av barn och vuxna dansare i vackra dräkter,
spelmansmusik, dräktvisning,
demo av dräktsömnad och slöjd,
samt prova-på-slöjd för barn o vuxna
hantverkslotterier

Fika med hembakat, korv och glass serveras

www.folkdansringen.se/goteborg

Välkomna!

**Folkdansringen
Göteborg**

I samarbete med

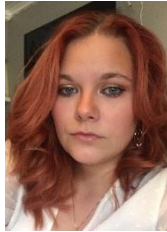
Göteborgs
Stad

och **KULTURENS**

Vad har hänt...

Stipendiat 2022

Här delar Alice Kullberg med sig av sina tankar från sin stipendiatutbildning inom Folkdansringen. Alice en utav två från Göteborg som gick stipendiatutbildningen 2022.

Vi var 7st tjejer. 3 från Stockholm, 2 från Göteborg och 2 från Malmö. Under den sista träffen 2022 var vi mellan 18–21 år gamla.

Vi hade vår första träff i samband med riksbarnlägret i Linköping 29–31 oktober 2021. Under den första kväll så lärde vi känna varandra och spelade spel. Under de andra dagarna (30–31 oktober) hade vi utbildningar om bland annat ledarskap, svenska Folkdansringens historia, hur man planerar och genomför läget och kurser och om stadgar med mera.

Vår andra träff var digital (20 Mars 2022) som jag inte kunde vara med på.

Sedan hade vi vår tredje träff / andra fysiska träff (13–15 Maj 2022) i Stockholm, Folkdansringens hus. Då lärde vi oss om marknadsföring och om hur de andra föreningarna marknadsför sig, hur man skriver stadgar, organisationskunskap (föreningarnas syfte, marknadsföring, fördelar/nackdelar & vad de kan göra bättre).

Vår fjärde träff var digital (3 september 2022) och då gick vi igenom vad som skulle hända på riksstämman och hur det går till.

Vår femte och sista träff var under riksstämman (16–18 september 2022), under den träffen var vi med på riksstämman och vi fick även äta middag med riksstyrelsen den 16 september.

Ledarna var Nathali Willman, Ylva Ewalds & Kim Sibeneicher.

Det jag tyckte var lärorikt under utbildningen var att man fick lära sig om Folkdansringens historia, hur allt startade, hur andra föreningar marknadsför sig + hur man kan marknadsföra sin förening, hur man får läger & kurser att hända, hur man skriver stadgar om man någon gång vill göra det så vet man exakt hur man ska göra & hur man när en bra ledare.

Jag tar med mig de nya vänner jag fick under utbildningen, kunskap om hur allt fungerar och att vi hade det roligt även om det var lite tråkigt ibland att bara sitta och lyssna.

/Alice Kullberg

Slottsskogsstämman

I år kommer den att vara
lördagen den

6 maj

European Youth Dance Festival i Danmark

Kära folkdansare

Den tredje mars vallfärdade Fds. National och Fdl. Näverluren till European Youth Dance Festival i Danmark, en mycket lyckad upplevelse. Vi anlände klockan sju till den skola som under tre hektiska dagar skulle bli vår sovplats, danslokal samt matsal och festligheterna började med en gång.

Vi hälsades av en utsökt måltid, och människor från Irland, Ungern, Färöarna, Finland, Danmark och Malmö. Därefter begav vi oss till en danslokal i närheten, där en äkta dansk instruktör lärde oss stegen till bland annat Bordsdans från Bornholm och Galoppkontra. Dansandet pågick i ungefär tre timmar med många välbehövliga förfriskningspauser. Därefter ledde den danska dansmästaren oss till nästa äventyr.

Nu var det bland annat vårt svenska band som dukade upp musiken, och diverse allmänna samkvämsdanser presenterades. Musiken spelades långt in på småtimmarna och vi introducerades till helgens största fiende: ömma fötter.

På lördagen var det dags för workshops med antingen dans eller musik. Det var ledarna från Ungern, Danmark, Finland, Malmö och Göteborg som höll i workshoppen och variationen mellan danserna var enorm. Danserna från Sverige

och Danmark innehöll flera välbekanta turer, men danserna från Ungern och Irland skilde sig mycket från vad vi var vana vid. Den ungerska dansens stampande och ropande var nästan transinducerande, men de irländska danserna innehöll mycket skuttande och klickande med hälarna - en utmanande procedur. Även denna dag var maten oerhört läcker.

Efter alla workshops stod "Euro Ball" på schemat. Den började med att alla länder visade varsitt dansnummer. Många uppvisningar inkluderade delar från respektive workshop med ökad komplexitet, hastighet och professionalitet. Danslaget från Färöarna bjöd på en oförglömlig dansbalad på färöiska, parat med traditionella mössor.

Irländarnas uppträdande var som ur en film; dansrörelserna var helt synkade och stepstegen så extravaganta att det vi lärt oss under wokshopen inte ens kunde jämföras med deras mästerverk. På samma nivå låg Ungerns framträdande: en dans som skakade marken så att dammet yrde i takt med golvet klagan.

Danskarna visade upp en samling sällskapsdanser av högklassig kvalitet. Mot slutet visade två personer upp en sagolik pardans, där höjdpunkten var att kavaljeren lyfte damen rakt upp och snurrade henne ovanför huvudet. Men vi får inte heller glömma det vi själva hade tagit fram för denna kväll, ett

program med bland annat Fryksdalspolska och Hambo bakmes från Hede. Återigen bjöd spelmännen upp till dans; fötternas lidande utleds under nattens gång endast tack vare den underbara stämning och glädje som festivalen påbjöd oss.

Söndagen fick en stark start med en fantastisk frukost, innefattande en mångfald av bröd, juicer och pålägg. När batterierna var laddade och tanken full drogs sista danssessionen igång.

Danserna var en salig blandning av brittiska och danska samkvämsdanser, som tillsammans skapade ett njutbart avslut. Avsked är aldrig roliga, men efter ett tre dagars läger med många nya vänskapsband var det extra tungt. Glädjen som spreds och alla minnen som skapades gjorde denna resa till något vi sent kommer glömma.

/Matilda Simán, Mauritz Fasth och Ludvig Jademyr

Jubileumsfesten!

Så var vi då framme vid den stora festen och den blev av 24 september 2022!

Det var 116 personer som samlades i Gräfsnäsgården kl.16 för mingel, tipspromenad, välkomsttal och dansuppvisning av ungdomar. Därefter kom det ett litet tåg som tog deltagarna på en kortare tur i Slottsskogen till Villa Belparc. Här stod några Anders Ewaldz, Anders Utter och Urban Lind och spelade medan alla gästerna anlände.

I Villa Belparc serverades en trerätters middag och det sjöngs allsånger samt hölls tal. Det blev även underhållning av Vier Brillen (Hisingens Nationalorkester) vid två tillfällen – de blev mycket uppskattade med sina kluriga texter, de flesta med anknytning till Göteborg, och sin svängiga musik!

Tillbaka till Gräfsnäsgården gick vi i ett fackeltåg som samlades i rundeln framför gården och sjöng. Det blev mycket stämningsfullt. Kvällen fortsatte sedan med dans till tonerna av våra duktiga spelmän och -kvinnor. Golvet var fullt av dansare!!

100 årskommittén
/Lena Hedborg

Vecka 3 – en härlig vecka med mycket aktiviteter och möjligheter att träffas!

Det är helt fantastiskt att Folkdansringen Göteborg kan få till en sådan här vecka i Gräfsnäsgården och dess Annex. Ett stort utbud och varierande program. Förhoppningen var att alla skulle kunna hitta något som man ville vara med på förutom att gå till sin "egna" kväll. Det fanns pyssel/slöjd som Stina Olsson och Anita Nyberg från dräktsektionen höll i. Sång i form av ballader med Biörn Landahl och sång- o danslekar med Ann Kronbäck, Brita Sivertsson, Gudrun Johansson, Lena Hedborg o Stina Olsson.

Spel hos Göteborgs Spelmansförbund samt att Bjarne Lantz höll i en kväll där han lärde ut låtar efter sin far. Dans i ledd form var det flera gånger – Susanne Knapelid bjöd på Kongahällas favoriter och Urban Lind spelade till. Mats Nilsson bjöd på kadriljer och engelskor som Staffan Folestad spelade till. Irene Bergersjö höll i högreståndsdanser. Ylva o Magnus Ewaldz lärde ut samdanserna till BARNLEK 2023 och flera spelade till. Anders Utter, Jakob Utter och Urban Lind spelade till Thomas Johansson utlärnning av polskor. De tre fredagsföreningarna bjöd på dans under ledning av Ammi Pettersson, Cissi Jarlstedt och Eva-Lisa Åkerström. Det var så många spelmän så jag vågar/kan inte

räkna upp dem. Lite nytt var Letsegårdens ukulelegrupp som spelade till Ammi.danser.

Det fanns aktiviteter riktade till alla åldrar. Dans för hela familjen bjöd Matilda Utter på där Thomas Johannesson spelade till. Johanna Tungodden hade ett ungdomspass.

På musik- och dansledarträffen kom det en hel del önskemål, vissa av dem gick att genomföra och andra inte men önskemålen finns kvar och kan kanske genomföras lite längre fram.

Denna vecka har för mig personligen blivit en lite helig vecka. Kalendern är sedan länge inbokad på dans mm måndag till och med fredag. Jag var där varje kväll och njöt av olika instruktörer, musiker, danser och träffade många. Jag var inte ensam om att gå varje kväll och önskar att det blir fler som hänger på.

Varje kväll fanns de möjlighet att köpa fika, en trevlig stund att hinna prata lite och njuta av en go fika!

STORT TACK till alla som ställde upp så att det här kunde bli och **STORT TACK** till alla er som kom!
/Lena Hedborg

Testa något nytt till hösten!

Prova på kväll, 14 september (v. 37) klockan 19.00–21.30

Nybörjarkurs torsdagar vecka 38–42

21/9, 28/9, 5/10, 12/10, 19/10 klockan **18.30–20.00**

En introduktion till folkdans där bl.a. schottis och valsvarianter ingår

Fri entré till prova på kvällen, 250 kronor för kursen

Var: Gräfsnäsgården i Slottsskogen

Hur: Anmäl dig via info@gnds.org till kursen

Arrangör: Göteborgs National Dans Sällskap – GNDS www.gnds.org

KULTURENS

Folkdansringen
Göteborg

Boktips!

En piga bland pigor

Ester Blenda Nordström (1891–1948) var författare och undersökande journalist bosatt i Stockholm. Ester fick 1914 en månads tidig semester och tog under förklädnad, tjänst som piga på en bondgård i Sörmland, med syfte att utan överdrifter och utsmyckningar beskriva tjänsteflickornas liv. Boken "En piga bland pigor" gavs ut 1914. Jag har nyligen läst den som e-bok och förutom en fantastisk beskrivning av det hårda liv som en piga på landet hade, hittade jag kapitlet "Logdans och lördagsglädje" som är en fin beskrivning på hur dans på landet gick till i seklets början. Nedanstående text är ett utdrag ur boken "En piga bland pigor", kapitlet "Logdans och Lördagsglädje"
/Gudrun Johansson

LOGDANS OCH LÖRDAGSGLÄDJE.

Logen är lång och smal med ett golv som blivit blankslitet av säd under decenniernas tröskning, uteder långsidorna löpa meterhöga brädbarriärer, som hindra den med lokalen obekante, att stå huvudstupa ned i de avgrunder som halm- och höladorna på ömse sidor bilda, i taket dinglar på ett rep en sömnig, rökande stallykta, vars rödgula låga knappt lyser en meter omkring sig och som mera är till för dekorationens skull än något annat.....

Utefter de låga träbalkarna stå par efter par av icke dansande och följa med skarpt iakttagande ögon de andra. På fönsterbrädet sitter spelmannen med hatten på soaj och huvudet djupt böjt över det tretradiga handklaveret, som han trakterar med en konstnärs ömhet och skicklighet. Tonerna smekas fram med varsamma fingrar och de långa kadenserna och drillarna trilla runda som pärlor ut i dunklet, där de stå kvar i stillheten, som faller, när dansen är slut. Då flyttar spelmannen ett slag på hatten, torkar sitt varma ansikte på en ljusblå näsduk med röda bårder och dyker ned mot golvet, där en brännvinsbutelj står och väntar, så tar han en klunk, sätter sakta ned flaskan igen och lutar sig bakåt så flickorna haja till av ängslan att han ska ta en överhalning och slå bak länges ut. Genom ett herrens under lyckas han emellertid behålla balansen, ler ett välvilligt leende över församlingen, lägger in en nypa

Hellgrens 2:a och smäller i på nytt med en vals.

Jag får inte tid att iaktta längre, en arm sträckes ut om mitt liv och river mig med i svängen, som lugn och trygg går logen runt, med varje tum av utrymmet tillvarataget så när som på nere vid dörren, där en tät skock pojkar trängt ihop sig.....
Dansa med flickor
törs de sig sällan på förrän de känna sig fullt säkra, och oftast tycka de förresten det är roligare att dansa med varann.....

Och dansen går

– utan brådska och fjäsk, ingen söker dansa förbi den andre – det skulle betraktas som oerhört opassande och vettlöst att göra det. Varje repris i melodien dansas åt ett håll, så byta alla på en gång och dansa baklänges till nästa repris, då man vänder igen. Allt värdigt, stilla och lugnt i en ellips, vars kontur glider lika jämn och slät hela dansen igenom. I mitten är det alltid tomt. Det må vara aldrig så trängt och packat med folk, aldrig bryter sig någon ur ringen och dansar fritt och ostört i tomrummet – det anses som fjanteri och tillgjordhet, utan värdighet och vett och ordningen är för resten vanligen så mönstergill, att man aldrig behöver stöta emot om det än är aldrig så trängt. Danserna är långa och ingen går ur förrän musiken är slut och inte ens då, ty vid första paus applåderas det våldsamt, alla stå koar på sina platser med armarna om varandra just som de stannat när musiken tystnade, och det händer aldrig, att inte spelman hugger i på

nytt och fortsätter lika länge till. På det sättet spelas samma dans ständigt upp i två långa repriser....

När spelmannen vilar, händer det allt emellanåt, att någon med sångröst begåvad pojke går fram och tar klaveret, drar några prövande drag, harklar sig högljutt och stämmer i med en visa som snart lockar alla kring honom i en tät svart ring. Oftast finns det någon refräng på låten, som alla kan, och villigare och kraftigare strupar till ackompanjemang kan ingen solist på jorden önska sig.

Det är glada visor och sorgliga som dras, hemska och lustiga – det är mord och bröllop, svek och trohet om vartannat, och allt sjunges lika uttryckslost och omsorgsfullt med varenda liten tillstymmelse till vers.

Månen börjar sjunka bakom björkarna, silhuetterna stå allt skarpare och svartare mot den ljusa luften utanför, och när jag till slut sakta vandrar hemåt i den svala gryningsdagern hör jag ännu på långt avstånd från logen försångarens starka röst:

Nu slutar jag min enkla sång och gömmer den till en annan gång ...

sid 58-65.

<https://litteraturbanken.se/författare/NordströmEB>

Minnesord

Mona Andersson

Mona Andersson har lämnat oss. Mona lämnade oss då Västanvind ännu fanns som förening. På Västanvinds avslutningsfest fick vi det sorgliga budet att Mona hade lämnat oss endast 3 dagar tidigare. Mona slapp följaktligen att vara med om det vemodiga avslutet av föreningen.

Det går inte att tänka på Västanvind utan att även tänka på Mona, självklart tillsammans med livskamraten Roland. Mona och Roland har varit starkt engagerad i Västanvind sedan 1950-talet. Även flera år i Distrikts- och Riksarbetet. De har för allt sitt arbete tilldelades Distriktets förtjänstmärke och standar samt Ungdomsringens förtjänststecken i silver och guld.

Midsommaraftnar i Slottsskogen, det blev 49 st, det kom en covidpandemi i vägen för den 50: e. Mona och Roland var med på samtliga och många gånger blev det efterfest hemma hos dem.

Mona var sekreterare i distriktet när Gräfsnäsgården uppfördes i Slottsskogen och när Internationella folkdansfestivalen genomfördes 1971 i ett då nybyggt Scandinavium.

Nordlek -82, Mona och Roland var med i huvudkommittén.

Listan är väldigt lång på allt som Mona engagerade sig i, och inte minst alla resor som hon arrangerade.

Mona har alltid varit otroligt drivande i allt som hon företog sig.

Tack för allt Mona!
/fdl Västanvind
gm. Göran Johansson

Folkdräktsmarknad

Söndag 7 maj 2023

**Köp och sälj - allt inom
folkdräkt**

Har du dräktdelar eller en hel dräkt som
du vill sälja?

Vill du köpa en dräkt eller del av dräkt?

Inlämning 9.30-12.00

Försäljning 13.00-16.00

Servering hela dagen!!

Annexet Gräfsnäsgården

Arrangör Dräktsektionen

Folkdansringen Gbg

Uppllysningar

Stina Olsson (tel 031-539937) eller

Ulla Centergran (tel 0703-344 774)

Vävans tider

Vävans aktuella tider 2023

På grund av en längre tids vakanser i redaktionen utkommer endast 2 nummer under 2023.

Nr 1

6 mars manusstopp
22 mars till tryck och
27 mars är tidningen färdig för att hämtas

Nr 2

21 augusti manusstopp
6 september till tryck och
11 september är tidningen färdig för att hämtas

Har du något önskemål om vad du skulle vilja att vi tog oss en titt närmare på? Kontakta gärna redaktionen om du har något du vill berätta, skriva om eller tipsa oss om!

Inskickat material **sänds in oformaterat!** Skriv bara rakt upp och ner – vi fixar spalter osv!

Säg till om ni behöver fler (eller färre) exemplar av Vävan ute i era föreningar!

Meddela vavan@folkdansringen.se

Annonser i Vävan

Vävanredaktionen sätter gärna in din annons, men vi vill ha något i utbyte för annonseringen i Vävan.

Vi vill kunna erbjuda ett större intresse kring annonserna och därför kunna lotta ut inträdesbiljetter till de tillfällen vi annonserar om, alternativ t.ex. fika kuponger, då det är fri entré till arrangemanget. Utbytet går självklart direkt till våra läsare. Utbytet är två biljetter/annons Kursannonser är alldeles gratis!

Vill du prenumerera på Vävan?

Ett års prenumeration kostar 80: -

Då får du enkelt & bekvämt Vävan hem i din brevlåda.

Betala in på Pg. nummer 45127-8.

Märk talongen/inbetalningen "Vävanprenumeration-23" samt med ditt namn och din adress

Vid utebliven tidning – kontakta din folkdansförening! Är du fristående prenumerant, kontakta redaktionen

Bra att veta:

Distriktets plusgironr: 45127-8

Studiesektionen plusgironr: 437792-5

Mina Folkdansväänner

1. Vem är du:

Bengt Johansson

2. Vad gör du i Folkdansringen?

Spelar till dans mest nuförtiden. Har tidigare varit dansledare i Victoria, varit medlem av danssektionen i distriktet och på riks i ett antal år.

3. Vilken förening är du med i?

FDS Victoria

4. Hur länge har du varit med?

Jag började 1972

5. Vilket är ditt roligaste folkdansminne?

Utlandsresorna

6. Vad är det bästa med midsommar?

Alla glada barn med föräldrar som ställer upp i ösregnet

7. Vilket är ditt favoritfikabröd?

Färsk kanelbulle

8. Vilken är din favoritdans?

Många danser ur Västgötahäftena efter Ivar Johansson samt fläckpolskorna från Töllsjötrakten som Gert och Ingela Eriksson m.fl. har samlat in

9. Vad är roligast att läsa i Vävan?

Artiklar om mat, dräkter m.m

10. Vad är det bästa med din förening?

Alla föreningar är bra men onsdagar är en bra dag för oss.

11. Vad har du för dräkt?

Tjörn

12. Vilken är din dolda talang?

Att jag inte kan sjunga.

13. Skostorlek?

42

14. Varför började du dansa?

Nybörjarkurs. Någon påstod att det fanns överskott på snygga tjejer men Gudrun och jag träffades i Ransäter

15. Vad gör du när du inte dansar?

Jobbar på S/S Bohuslän, är på sommarhuset på Tjörn, umgås med barn barnbarn och vänner samt spelar i några spelmanslag. Dessutom har jag en nybörjarkurs i durspel på folkdanslaget National

Händer på RIKS

Dansledarutbildning - Tema Leda dansträningen - Träna dansledaren

29-30 april 2023 på Eric Sahlström Institutet i Tobo
Kursen är riktad till ledare eller du som vill bli ledare för barn, ungdomar och vuxna i folkdans. Även du som vill utveckla ditt dansande och få möjlighet att fundera kring ditt eget lärande inom dansen är välkommen.
Anmäl via Folkdansringen Riks

Zornmärke

2023 års uppspelning för Zornmärke genomförs i Lund 17-22 juli. Anmälan är öppen 31 jan-30 april och anmälan görs via dans.se

Stämmor framöver

BARNLEK 2023
12-15 juli i Sverige
www.barnlek2023.se
NORDLEK 2024 blir i Norge
NORDLEK 2026, 2021-års stämma i Tammerfors flyttas fram till 2026
nordlek2021.fi

Digital mötesplats våren 2023

Träffa andra medlemmar kring dans och musik i Svenska Folkdansringen 18 april - tillsammans bestäms träffens innehåll! Alla bjuds in och sen blir det uppdelning grupper allt efter intresse ex dans/musik/visa/övrigt.
19.00-20.30 via Zoom.

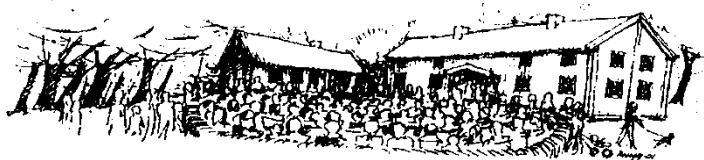
Anmälan via:
<https://dans.se/folkdansringen/shop/new?vent=179882>

PS från DS

- 18 april Träff med personal från Kulturens – Kom och lyssna samt ställ dina/era frågor om cirklar, allmän fortbildning samt Kulturarrangemang med mera. Gräfsnässalen. Anmäl dig!
- 23 april Kulturens Väst årsmöte
- 25 april kl 19.00 inbjuds alla nytillträdda och avgående funktionärer till en Vårpepp i Gräfsnässalen. Ninna Boberg, från Sjöfartsmuseet, kommer och håller ett föredrag. Det kommer att serveras något att äta. Anmäl via hemsidan
- 6 maj Slottsskogsstämma och 6 juni Nationaldagsfirande i och runt Gräfsnäsgrården och dess Annex. Det behövs funktionärer.
- Visaftnar 3, 10, 17 samt 24 juli har vi fått som preliminära datum. Sänd gärna till sekr.goteborg@folkdansringen.se och tala om vilket datum er förening vill ta hand om.
- 12 - 16 maj är det BARNLEK 2023 i Lerum. Anmäl dig som deltagare eller funktionär för det behövs många hjälpsamma händer. Anmäl dig via barnlek2023.se
- 10 september Kulturarvsdagen f.d. Folknöjesdagen. Jane Åberg är sammankallande för kommittén.

Midsommar! Det har kommit en del förfrågningar till sekreteraren om vi kan ställa upp hålla i lekledning alternativt dansuppvisning. Dessa är vidareända till de föreningar som var intresserade av att få förfrågningar.

Riksstämma – Riksforum Luleå 23-24 september. Det kommer ske aktiviteter runt omkring riksstämman för att locka fler att komma med - häng gärna på!
/Lena Hedberg

Folkdansringen Göteborg

Redaktionellt

Styrelse

Ordförande Jane Åberg
N. Fiskebäcksv. 44
426 58 V. Frölunda
031-29 02 30/0 703-29 02 30
ordf.goteborg@folkdansringen.se

Sekreterare Lena Hedborg
Hedåsgatan 4
412 53 Göteborg
0708-31 17 93
031-29 02 30
sekr.goteborg@folkdansringen.se

Kassör Berit Wallsten
Dr Allards Gata 51
413 24 Göteborg

Kassor.goteborg@folkdansringen.se

Hemsida:
www.folkdansringen.se/goteborg

Gräfsnäsgården 031-41 72 55
Annexet 031-41 72 51
Dräktbutiken: 0708-31 17 91
- öppen tisdagar klockan 14-19

Redaktion

Redaktör och
ansv. utgivare Maria Thorson
Berglärkan 24
426 69 V. Frölunda
0709-37 09 07

maria_thorson@hotmail.com

Redaktions-
reporter Vakant

Ansvariga
tryckare Jimmy Persson
Robert Höglind
Styrbjörn Kjellin

Omslag Åke Mattsson
031-96 98 78

Redaktions-
reporter Marianne Pipping
Ekström
0707-301940

Material skickas till:

vavan@folkdansringen.se

Vi Väva Vidare nr 1 - 2023, nr 316
från starten, har distribuerats den
27 mars.
Upplaga ca 350 ex.

Vävan nr 2-2023 går i tryck 6/9 och
distribueras den 11/9.

Manusstopp den 21 augusti 2023